

Regeringen bortser från rättviseperspektivet i sitt klimatarbete

DebattNär regeringens klimatpolitiska dialog som initierades i början av året nu avslutas med ett klimatmöte står det klart att ambitionerna för klimatomställningen är för låga och att regeringen missar rättviseperspektivet, skriver 16 representanter för civilsamhällesorganisationer.

Det här är en debattartikel. Syftet med texten är att påverka och åsikterna är skribentens egna.

ANNONS

05:00 - 16 jun, 2023

Stora delar av civilsamhället, samt röster inom näringslivet och forskningen har kritiserat den nya regeringen för åtgärder som ökar utsläppen och avsaknaden av helhetsgrepp för att få fart på omställningen.

För regeringen är det inte viktigt att minska utsläppen till 2030 utan de fokuserar på att nå målen till 2045. Men om utsläppen inte minskar kraftfullt under den period som klimathandlingsplanen omfattar, blir temperaturmålet 1,5 grader omöjligt att nå. Enligt samlad forskning kräver det omfattande åtgärder under de närmaste åren.

ANNONS

Oron handlar också om regeringens ointresse för de sociala aspekterna av omställningen. Enligt vår och även FN:s forskarpanel IPCC:s mening är rättvisa lösningar avgörande för att få demokratisk uppslutning bakom de kraftfulla åtgärder som behövs.

Behovet av rättvisa

Något som är tydligt när regeringens klimatarbete nu summeras är att jämlikhets- och demokratiperspektiven saknas. Civilsamhället och miljörörelsen är gravt underrepresenterade. Regeringen vill bara tala om hur näringslivet ska ges förutsättningar för innovationer, gröna investeringar och stärkt konkurrenskraft.

ANNONS

Inte heller tidigare regeringar har i tillräckligt uppmärksammat rättvisefrågorna i omställningen, men vi ser att avståndet mellan civilsamhället, miljörelsen och nuvarande regering nu växer sig större.

För att lyfta behovet av rättvisa i omställningen bildades Allians för Rättvis klimatomställning (ARK) med över 40 organisationer som representerar över en miljon människor. Nyligen ordnade ett flertal av organisationerna ett rådslag som enades om 37 viktiga krav med fyra övergripande budskap.

Öka Takten. Sverige behöver skärpa klimatmålen och räkna med alla utsläpp för att hålla sig inom det lilla utsläppsutrymme som finns kvar. Samtidigt behöver inbindningen av kol i skog och mark öka.

Styr mot målen. Staten behöver samordna sitt arbete och visa ledarskap med lagstiftning, gröna investeringar, hållbara ägardirektiv till statliga bolag, samt regler som påskyndar näringslivets omställning och stoppar klimatskadliga subventioner. Vi behöver nya samhällsmål där välbefinnande står i fokus och där finanssystemet ställs om för att främja ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.

ANNONS

Skapa rättvisa, nationellt och internationellt. Omställningen måste bli en motkraft till de växande orättvisor som klimatkrisen blottar. Ökad ekonomisk jämlikhet bör ingå i mål för minskade konsumtionsutsläpp. Alla åtgärder bör främja jämställdhet, samt barn och ungas delaktighet. Rätten till bostad, försörjning och hälsa, samt motverkande av segregation och rasistiska strukturer behöver ingå i omställningen. Samernas rätt att råda över sina marker måste respekteras, samtidigt som lösningarna främjar landsbygden. Internationellt behövs ökat stöd till de mest utsatta länderna och till civilsamhällets arbete med utsatta målgrupper globalt. Sverige bör verka för ökat hållbarhetsansvar för storföretagen, och för att alla handelsavtal styrs av bindande hållbarhetskrav.

Vi behöver nya samhällsmål där välbefinnande står i fokus och där finanssystemet ställs om för att främja ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet

ANNONS

Trygga arbetstagarna i omställningen. Trygghet i omställningen är nödvändig för att den ska lyckas. En nationell jobbplan behövs med grön kompetensutveckling, jobb inom hållbar välfärd och cirkulär ekonomi. Den sociala tryggheten behöver förstärkas. Nya samhällsmål öppnar för att korta arbetstiden där anställda samtidigt ges tillräcklig arbetstid för sin försörjning.

Detta är vårt budskap till regeringens klimatpolitiska handlingsplan. Vi kommer att mobilisera folkligt stöd för en snabb omställning som samtidigt leder till ett bättre, mer jämlikt, inkluderande och hälsosammare samhälle. De visionerna behöver vägleda klimatpolitiken framöver.

ANNONS

Lena Bergström, pastor, Equmeniakyrkan

Erika Bjureby, Sverigechef, Greenpeace

Pia Björstrand, talesperson, Klimataktion

Emily Feijen, generalsekreterare, Artister för miljön

Bo Forsberg, ordförande, Kristen Humanism

Olivia Forsberg, verksamhetsledare, Momentum Fryshuset

Ewa Larsson, ordförande, Gröna Kvinnor

Marie Linder, ordförande, Hyresgästföreningen

Tobias Linghag, verksamhetschef, Framtidsjorden

Tonia Moya, verksamhetschef, Green Cross Sweden

Janine O’Keeffe, samordnare, Nätverket KlimatSverige

Linda Palmetzhofer, ordförande, Handelsanställdas förbund

Sineva Ribeiro, ordförande, Vårdförbundet

Anna Sundström, generalsekreterare, Olof Palmes internationella Center

Torbjörn Vennström, ordförande, Klimatriksdagen.

Nastaran Zargari, ordförande, Jordens Vänner